

FIRMA

PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI BADAWCZO-ROZWOJOWEJ PRZEZ PRZEDSIĘBIORCÓW

Zgodnie z zaprezentowanymi przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego danymi w 2017 r. agencja wykonawcza – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju będzie dysponowała kwotą 5,5 mld złotych, między innymi na wsparcie prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej przez przedsiębiorców.¹

Dofinansowanie w większości programów Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w tym w działaniu 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw”, poddziałanie 1.1.1 „Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa”, jak również w nowo utworzonych sektorowych programach działania 1.2 „Sektorowe programy B+R” – InnoNeuroPharm, WoodINN oraz Innowacyjnej Recykling udzielane jest na realizację projektów, które obejmują badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe. Wskazać należy, że zgodnie z informacjami zawartymi w dokumentacji konkursowej projekty, w których nie przewidziano eksperymentalnych prac rozwojowych nie mogą uzyskać dofinansowania.²

W związku z powyższym wyjaśnienia wymaga kwestia czym jest prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej przez przedsiębiorców oraz prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w projektach B+R w myśl przepisów prawa krajowego oraz aktów prawnych UE.

Zgodnie z art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2045, ze zm.) przez działalność badawczo-rozwojową należy rozumieć działalność twórczą obejmującą badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowane w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań.

Jednocześnie wskazać należy, że przez badania naukowe należy rozumieć:

- badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne,
- badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,
- badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług; badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy, szczególnie do oceny przydatności danych rodzajów technologii, a także budowę niezbędnych w tych badaniach linii pilotażowych, w tym do uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych.³

FOT.: THINKSTOCK

Mając na uwadze treść art. 2 pkt 4 ustawy o zasadach finansowania nauki⁴ pracami rozwojowymi jest nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, z wyłączeniem prac obejmujących rutynowe i okresowe zmiany wprowadzane do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń, w szczególności:

- opracowywanie prototypów i projektów pilotażowych oraz demonstracje, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne pro-

duktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt nie został określony, b) opracowywanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy stanowi produkt końcowy gotowy do wykorzystania komercyjnego, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna.

Odnosząc się do programów wsparcia, o których była mowa powyżej, wskazać należy, że zgodnie z § 4 ust. 2 Regulaminu Przeprowadzania Konkursu⁵ dofinansowanie udzielane jest na realizację projektów, które obejmują badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe albo eksperymentalne prace rozwojowe w rozumieniu art. 25 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.⁶

Zgodnie z art. 2 pkt 85 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, badania przemysłowe oznaczają badania planowane

lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowania nowych produktów, procesów lub usług, lub też wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług. Uwzględniają one tworzenie elementów składowych systemów złożonych i mogą obejmować budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub środowisku interfejsu symulującego istniejące systemy, a także linii pilotażowych, kiedy są one konieczne do badań przemysłowych, a zwłaszcza uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych.

Jednocześnie wskazać należy, że zgodnie z art. 2 pkt 86 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 eksperymentalne prace rozwojowe oznaczają zdobywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu oraz innej stosownej wiedzy i umiejętności w celu opracowywania nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług. Mogą one także obejmować na przykład czynności mające na celu pojęciowe definiowanie, planowanie oraz dokumentowanie nowych produktów, procesów i usług.

Eksperymentalne prace rozwojowe mogą obejmować opracowanie prototypów, demonstracje, opracowanie projektów pilotażowych, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne

produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt zasadniczo nie jest jeszcze określony.

Ponadto do eksperymentalnych prac rozwojowych można zaliczyć również opracowanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy z konieczności jest produktem końcowym do wykorzystania do celów komercyjnych, a jego produkcja jest zbyt kosztowna, aby służył on jedynie do demonstracji i walidacji.⁷

Zaznaczyć należy jednak, że eksperymentalne prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do istniejących produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, usług oraz innych operacji w toku, nawet jeśli takie zmiany mają charakter ulepszeń.

Jak wynika ze wskazanych powyżej definicji zawartych w przepisach prawa krajowego oraz aktach prawnych UE może powodować trudności określenie czy działalność prowadzona przez przedsiębiorcę może zostać zakwalifikowana jako działalność badawczo-rozwojowa oraz czy realizowane przez przedsiębiorcę projekty obejmują prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych.

Małgorzata Wilińska

Małgorzata Wilińska

Łukasz Górecki

Łukasz Górecki

¹ <https://www.pb.pl/gowin-55-mld-zlotych-z-ncbr-na-innowacje-w-2017-r-852618>.

² Ogłoszenie o konkursie działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1 z dnia 1 lutego 2017 r.

³ Zgodnie z art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2045, ze zm.).

⁴ Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2045, ze zm.).

⁵ Regulamin Przeprowadzania Konkursu w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 z dnia 1 lutego 2017 r., Konkurs 2/1.1.1/2017 – konkurs dla przedsiębiorców innych niż mikro-, mali i średni.

⁶ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

⁷ Art. 2 pkt 86 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

⁸ Art. 2 pkt 86 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.